

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14CoP/17/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1223203242
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Bundzel
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1223203242.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Bundzela a sudcov JUDr. Róberta Foltána a JUDr. Kristíny Srnkovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., narodený XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov- matky: C. D. E., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, C. - F., v konaní zastúpená: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, Bratislava- mestská časť Staré Mesto, a otca: D. B., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom G. H. XX, XXXX I., Rakúska republika, v konaní zastúpený: JUDr. Katarína Micháľková MBA, advokátka, so sídlom Košická 48, Bratislava, v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava II č. k. 11P/76/2023-136 zo dňa 19.12.2023, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia (I. výrok) a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (II. výrok).

2. Rozhodol tak o návrhu matky na nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby súd až do skončenia povinnej školskej dochádzky maloletého dieťaťa upravil styk otca s maloletým dieťaťom tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom počas školského roka každý nepárny kalendárny týždeň v piatok (so začiatkom od 15.09.2023) od 16:00 hod do nedele (so začiatkom od 17.09.2023) do 16:30 hod. s tým, že na začiatku ustanoveného času otec vyzdvihne maloleté dieťa v školskom zariadení, ktoré dieťa aktuálne navštevuje a ku koncu ustanoveného času otec odovzdá dieťa matke v mieste jej bydliska. Počas letných prázdnin každý kalendárny rok od 01.07. od 9:00 hod. do 15.07. do 19:00 hod. a od 01.08. od 9:00 hod. do 15.08. do 19:00 hod.. Počas vianočných prázdnin každý párný rok od 31.12. od 9:00 hod. do 07.01. do 19:00 hod. a každý nepárny kalendárny rok od 23.12. od 19:00 hod. do 30.12. do 19:00 hod.. Počas veľkonočných prázdnin každý párný kalendárny rok od prvého dňa školských prázdnin od 9:00 hod. do posledného dňa školských prázdnin do 13:00 hod.. Počas sviatkov, prázdnin a dní kedy sa maloleté dieťa nebude nachádzať v školskom zariadení je otec povinný prevziať a odovzdať maloleté dieťa v mieste bydliska matky.

3. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ust. § 1, § 2 ods. 1, § 363, § 366 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), ust. § 324 ods. 3, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 329 ods. 1 veta prvá, § 331 ods. 1, § 332 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), článkom 3 Dohovoru o právach dieťaťa a článkom 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“).

4. V konaní mal súd prvej inštancie za osvedčené, že Okresný súd Bratislava V vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, rozsudkom sp. zn. 20P/202/2017 zo dňa 21.11.2017, právoplatným a vykonateľným dňa 29.11.2017 schválil rodičovskú dohodu, ktorou maloletého A. zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok a otca zaviazal platiť výživné na maloleté dieťa v sume 250,- Eur mesačne, od 22.05.2017 vždy do 15- teho dňa v každom mesiaci vopred k rukám matky. Zročné výživné za obdobie od 22.05.2017 do 30.11.2017 v celkovej sume 953,22 Eur zaviazal otca splatiť v pravidelných splátkach vo výške po 50,- Eur mesačne, spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom december 2017, pod hrozbou straty výhody splátok do rúk matky. Rodičia sa dohodli na úprave styku otca s maloletým A. tak, že otec je oprávnený stykať sa s maloletým dieťaťom každý nepárny týždeň v stredu od 16:00 hod. do 19:00 hod., každý párný kalendárny týždeň v piatok od 16:00 hod. do 19:00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň v sobotu od 16:00 hod. do 19:00 hod. a v nedeľu od 16:00 hod. do 19:00 hod. s tým, že počas obdobia 4 mesiacov odo dňa vyhlásenia rozsudku sa bude styk otca s maloletým dieťaťom realizovať za prítomnosti matky a následne bez jej prítomnosti. Miestom odovzdania a prevzatia dieťaťa bude bydlisko matky. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 29.11.2017.

Okresný súd Bratislava II vo veci zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, rozsudkom č. k. 28P/110/2020-334 zo dňa 11.10.2021, právoplatným a vykonateľným dňa 18.10.2021, schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej je otec oprávnený sa stretávať s maloletým dieťaťom v rozsahu každého párneho týždňa v stredu od 16:00 hod. do 19:00 hod., každého párneho týždňa od piatka od 16:00 hod. do pondelka do 08:00 hod., každého nepárneho týždňa od stredy od 16:00 hod. do štvrtka do 08:00 hod., počas letných prázdnin každý kalendárny rok od 01.07. od 9:00 hod. do 15.07. do 19:00 hod. a od 01.08. od 09:00 hod. do 15.08. do 19:00 hod.. Počas vianočných prázdnin každý párný rok od 31.12. od 09:00 hod. do 07.01. do 19:00 hod. a každý nepárny kalendárny rok od 23.12. od 19:00 hod. do 30.12. do 19:00 hod.. Počas veľkonočných prázdnin každý párný kalendárny rok od prvého dňa školských prázdnin od 09:00 hod. do posledného dňa školských prázdnin do 13:00 hod.. Miestom odovzdania a prevzatia maloletého dieťaťa je predškolské zariadenie, ktoré dieťa aktuálne navštevuje. Počas sviatkov, prázdnin a dní kedy sa maloleté dieťa nebude nachádzať v predškolskom zariadení je otec povinný prevziať a odovzdať dieťa v mieste bydliska matky. Súd návrh matky na zvýšenie výživného zamietol. Obidvom rodičom súd uložil povinnosť pravidelne sa vzájomne informovať, vždy k poslednému kalendárnemu dňu každého mesiaca, písomne prostredníctvom e-mailu, najmä o zdravotnom stave maloletého dieťaťa, o jeho školských a mimoškolských aktivitách a bezodkladne sú povinní sa vzájomne informovať o mimoriadnych a podstatných veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa. Týmto rozhodnutím súd zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 20P/202/2017 zo dňa 21.11.2017 v časti o úprave styku otca s maloletým dieťaťom. V ostatných častiach zostal rozsudok nezmenený.

5. V rozhodnutí súd prvej inštancie konštatoval, že v posudzovanom prípade ani na základe dodatočne súdom zistených skutočností a doplňujúcich skutkových tvrdení zo strany matky - v kontexte s vyjadreniami otca v tomto konaní - nebola preukázaná naliehavá potreba upraviť pomery účastníkov konania práve formou neodkladného opatrenia matkou navrhovaným spôsobom. Nosným a prakticky jediným rozhodujúcim (pre toto konanie relevantným) skutkovým tvrdením matky v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo to, že maloleté dieťa dňa 04.09.2023 nastupuje do prvého ročníka štátnej Základnej školy, J. XX, C., ktorá sa nachádza v bezprostrednej blízkosti jeho bydliska, a preto je v záujme maloletého dieťaťa upraviť jeho doterajší styk s otcom v nadväznosti na školské povinnosti a s tým spojené aktivity tak, aby sa maloletý A. stihol dôkladne pripraviť do školy (úlohy, výmena učebníc, príprava pomôcok a pod.). Zároveň matka v návrhu doterajšie časy (úpravy styku maloletého dieťaťa s otcom) hodnotila ako benevolentne prispôsobené škôlkarovi, avšak pre školáka absolútne nevyhovujúce, keďže otec nežije v C., ale v Rakúsku. V priebehu konania v rámci podaného odvolania matka ďalej uviedla, že nemožno zľahčovať jazykovú bariéru otca, pretože výučba maloletého dieťaťa prebieha v slovenskom jazyku a konštruktívna spolupráca oboch rodičov je dlhodobo narušená. Tvrдила, že otec jej avizoval, že sa s dieťaťom odmieta učiť, ale že na to zabezpečí tretiu (pravdepodobne platenú) osobu.

6. Vzhľadom na obsah zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu (Krajského súdu v Trnave č. k. 14CoP/138/2023-86 zo dňa 06.11.2023) súd prvej inštancie v prvom rade konštatoval skutkové zistenia z obsahu súvisiacich spisov (11P/117/2022, 11P/37/2023, 28P/110/2020 a 20P/202/2017), ako aj z vyjadrení rodičov, a síce že otec ako občan Rakúskej republiky, žije v prihraničnej obci I. (podľa H.

ide o vzdialenosť 19,1 km od školy do bydliska otca, čo je aj v rámci Mesta C. bežná vzdialenosť medzi mestskými časťami) a neovláda slovenský jazyk. Preto mu v konaní za účelom tlmočenia na pojednávaniach ustanovil tlmočníka z/do nemeckého jazyka. Otec s maloletým dieťaťom navzájom komunikujú od narodenia v nemeckom jazyku a jedným z motívov otca na podanie návrhu na zverenie dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti dňa 29.06.2022 (t.j. viac než jeden rok pred nástupom maloletého dieťaťa na povinnú školskú dochádzku) v konaní vedenom pod sp. zn. 11P/117/2022 bolo to, aby dieťa začalo navštevovať základnú školu v I., s čím ale nesúhlasila matka, ktorá preferovala základnú školu v C.. Matka však napriek tomu, že si bola vedomá v tejto veci nezhody rodičov, keďže musela o nej vedieť minimálne od doručenia návrhu otca v konaní vedenom pod sp. zn. 11P/117/2022 dňa 08.08.2022, nepodala návrh v zmysle § 35 Zákona o rodine na súd na udelenie súhlasu za otca na nástup maloletého dieťaťa na povinnú školskú dochádzku na Základnej škole J. K. C., ktorá sa nachádza v blízkosti jej bydliska. Matka si podľa svojho vyjadrenia na pojednávaní dňa 20.04.2023 nevie predstaviť, že syn by navštevoval základnú školu v Rakúsku, pričom ona z nemeckého jazyka ovláda len základy. Ako vyplýva z elektronickej komunikácie rodičov založenej v spise ako aj v súdnom spise vedenom pod sp. zn. 11P/117/2022, rodičia spolu navzájom komunikujú v anglickom jazyku.

7. Vo vzťahu k predmetu tohto konania súd uviedol, že jazyková bariéra na strane otca spočíva v tom, že otec má sťaženú komunikáciu so školou a tiež prípravu s dieťaťom na vyučovanie, keďže ide o školu s vyučovacím jazykom slovenským, kde samozrejme aj domáce úlohy sú žiakom zadávané v slovenskom jazyku, azda s výnimkou jazykových predmetov (ako napr. anglický jazyk, ktorý je tiež súčasťou výuky maloletého dieťaťa). Vzhľadom sa zhoršenú komunikáciu rodičov a narušenú dôveru medzi nimi bolo teda možné pochopiť obavy matky v tom smere, či otec zvládne s maloletým dieťaťom prípravu na vyučovanie (pomôcky, domáce úlohy) na ďalší deň po realizácii styku s dieťaťom, keďže neovláda slovenský jazyk. Súd sa preto zamerl na zisťovanie, či je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa práve reštrikcia jeho styku s otcom, ako ju navrhla matka, tvrdiac, že je daná neodkladná potreba prispôbiť režim stretávania dieťaťa s otcom plneniu školských povinností v súvislosti s jeho nástupom na povinnú školskú dochádzku na základnej škole s vyučovacím jazykom slovenským.

8. Súd konštatoval, že podstatou návrhu matky je skrátenie víkendového styku otca s maloletým dieťaťom o 15,5 hodín a tiež úplné "zrušenie" styku otca s maloletým dieťaťom počas pracovného týždňa v rozsahu 19 hodín. Zúženie styku otca s maloletým dieťaťom o 34,5 hodín (z pôvodných 83 hodín na 48,5 počas 14 dní, predstavuje pokles o cca 42%), ktoré matka odôvodnila výlučne nástupom dieťaťa do 1. ročníka základnej školy a nutnosťou dôkladnej prípravy na vyučovanie, súd na základe vykonaného dokazovania a matkou osvedčených skutočností nevyhodnotil ako súladné so záujmom dieťaťa. Z vyjadrení otca ako aj z doterajšieho priebehu realizácie styku je totiž zrejme, že otec je ochotný maloleté dieťa vyzdvihovať aj vozit' z a do školy - rovnako ako ho do júna 2023 vyzdvihoval aj vozil z a do škôlky. Predovšetkým bolo zrejme, že otec je ochotný s maloletým dieťaťom absolvovať prípravu do školy, a to napriek tomu, že plnenie tejto rodičovskej povinnosti má objektívne sťažené v dôsledku toho, že neovláda slovenský jazyk. Súd sa v tomto smere stotožnil s argumentáciou otca počas tohto konania a síce, že len samotná skutočnosť, že neovláda slovenský jazyk a maloleté dieťa (z rozhodnutia matky) navštevuje školu s vyučovacím jazykom slovenským, nemôže bez ďalšieho viesť k obmedzovaniu styku otca s maloletým dieťaťom, a to navyiac za situácie, že zo šetrenia realizovaného na žiadosť súdu Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava dňa 28.11.2023, ako ani zo správy Základnej školy J. K. C. zo dňa 05.12.2023 nevyplývajú žiadne také skutočnosti, ktoré by diskvalifikovali otca z plnenia si rodičovskej povinnosti prípravy maloletého dieťaťa na vyučovanie, ktorá nie je len povinnosťou a výsadou matky ale aj otca. Súd poukázal na tú časť správy ÚPSVaR, kde sa uvádza, že: „Po rozhovore s maloletým A. konštatujeme, že súčasné nastavenie úpravy práv a povinností nie je v rozpore so záujmom dieťaťa. Maloletý je šikovný, inteligentný chlapec, ktorý evidentne nemá problém zvládať nároky naňho kladené v škole.“ Zároveň zo správy školy vyplýva, že po realizácii styku s otcom je maloleté dieťa primerane pripravené z hľadiska plnenia si školských povinností... zriedka po styku s otcom nie je pripravené zo stránky zabezpečenia úboru na telesnú výchovu. ...Maloleté dieťa má primeraný školský prospech. Bez problémov sa adaptovalo na školské prostredie. Výkon v jednotlivých vyučovacích predmetoch je primeraný. Bez väčších komplikácií má dieťa osvojené základy čítania, písania a počítania... Maloleté dieťa prejavuje počas dní, v ktorých je zverené do starostlivosti otca radosť a nadšenie. Vzhľadom na uvedené dospel súd prvej inštancie k záveru, že toho času neboli žiadnym spôsobom preukázané ako dôvodné obavy matky, že otec s maloletým dieťaťom nezvládne prípravu na vyučovanie, a to aspoň v primeranom rozsahu.

9. Súd prvej inštancie zdôraznil, že obaja rodičia majú rovnaké rodičovské práva aj povinnosti. Právo rodiča, ktorému nebolo dieťa zverené do výchovy, stretávať sa s týmto dieťaťom, je jedným z jeho základných práv. Vzťah dieťaťa a rodiča je prirodzeným biologickým vzťahom a každé dieťa potrebuje pre zdravý vývoj pocit spolupatričnosti nielen so svojou matkou, ale aj so svojim otcom. Len ich vzájomné pozitívne pôsobenie v rámci výchovného procesu dáva záruku riadneho vývoja dieťaťa. Výchovné pôsobenie len zo strany jedného rodiča má spravidla za následok nedostatky správania a myslenia. Rodič, ktorému maloletého dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, uplatňuje pri styku s ním svoju úlohu pri výchove dieťaťa danú mu ust. § 26 Zákona o rodine. Úlohou druhého rodiča, ktorý maloleté dieťa vychováva, je okrem iného, aby so zreteľom na záujem dieťaťa, ktorý je prioritný, vytváral priaznivé podmienky na styk druhého rodiča s dieťaťom. Právu styku rodiča s dieťaťom korešponduje právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, ako aj právo dieťaťa na zachovanie jeho rodinných vzťahov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov podľa článku 7 a 8 Dohovoru o právach dieťaťa. Maloleté dieťa a otec majú právo na to, aby spolu trávili čo najviac času, a to nielen v modeli víkend - zábava, ale aby si spoločne zažili aj deň počas pracovného týždňa, vrátane prípravy do školy, ukladania k spánku a nasledujúcich ranných povinností. Súd sa stotožnil s argumentáciou otca, že nie je prípustné, aby bol otec len z dôvodu cudzej štátnej príslušnosti alebo jazyka obmedzovaný v rodičovských právach, ku ktorým bezpochyby patrí aj právo na rodinný život, na výchovu syna a rovnako právo byť účastný na vzdelávacom procese dieťaťa. Zo žiadnej judikatúry, dokonca ani z tých súdnych rozhodnutí, ktoré priložil k návrhu právny zástupca matky, nevyplýva, že nástup dieťaťa na školskú dochádzku odôvodňuje obmedzenie rodičovských práv v takej miere, že by rodič, ktorý nemá zverené dieťa do starostlivosti, mal stratiť právo či povinnosť pripravovať sa s maloletým dieťaťom do školy, prípadne, že by počas dní plnenia školskej dochádzky maloleté dieťa nemohlo prespávať u rodiča, ktorému nebolo zverené do starostlivosti. Naopak takáto úprava styku rodiča, ktorý nemá dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je v súdnej praxi úplne bežná.

10. Z posledného pojednávania konaného dňa 14.09.2023 vyplynulo, že otec sa učí s maloletým dieťaťom sám a v prípade, že by dieťa potrebovalo pomôcť s učivom, pozná v I. učiteľku, ktorá je Slovenka a učí tam, takže by mu s prípravou maloletého dieťaťa mohla pomôcť. Otec na otázku súdu, či mu robenie domácich úloh a príprava do školy s maloletým A. robí nejaké ťažkosti uviedol: „Vôbec nie, mám z toho radosť, keď sa s ním môžem pripravovať do školy. Včera sme čítali, všetko prečítal a preložil to zároveň pre mňa do nemčiny, čo považujem za vítaný vedľajší efekt.“ Aj z uvedeného vyplýva, že skutočnosť, že otec neovláda slovenský jazyk a že maloleté dieťa vyrastá v dvojjazyčnom prostredí svojich rodičov, možno s prihliadnutím na záujem dieťaťa vnímať aj ako výhodu, keď už od narodenia ovláda jeden cudzí jazyk a má tak oveľa viac študijných možností aj možností sa uplatniť v živote.

11. S poukazom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade nebola osvedčená naliehavá potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov a neboli dané podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v požadovanom smere. Zotrvál na tom, že návrh matky na tak razantné zúženie styku otca s maloletým dieťaťom navodzuje dojem, že matka si v plnej miere neuvedomuje dôležitosť úlohy otca v živote maloletého syna. Maloleté dieťa by sa malo stretávať s otcom aj počas pracovného týždňa, aby sa otec mohol všestranne podieľať na starostlivosti oň, vrátane prípravy do školy. Matka zjavne prioritizuje dôkladnosť prípravy dieťaťa do školy pred udržaním rozsahu styku maloletého dieťaťa s otcom a s tým súvisiacim rozvíjaním vzťahu otec/syn, pričom otcovi nedôveruje, že je schopný prípravu dieťaťa do školy zvládnuť na takej úrovni (tak dôkladne) ako ona. Súd naďalej považoval za súladné so záujmom maloletého dieťaťa uprednostniť doterajší rozsah styku ako priestor pre rozvíjanie vzťahu otca so synom a nie to, čo vníma ako prioritu matka, t.j. dôkladnú prípravu na školské povinnosti, či bezproblémový vyučovací proces. To samozrejme neznamená, že zanedbávanie prípravy maloletého dieťaťa na vyučovanie otcom je prípustné. Avšak budovanie vzájomného vzťahu otca a syna - aj za cenu toho, že si dieťa zriedka zabudne úbor na telesnú výchovu, prípadne dobehne nejaké úlohy zo slovenského jazyka dodatočne s matkou a s otcom sa bude viac sústrediť na matematiku či anglický jazyk, považoval súd z hľadiska dlhodobého psychického vývoja dieťaťa za dôležitejšie, než 100% dôkladnosť prípravy na vyučovanie. Nemožno opomenúť ani možnosť dohodnúť s triednou učiteľkou individuálny prístup, zohľadňujúci podmienky dieťaťa v príprave na vyučovanie v rámci pobytu u otca.

12. Pokiaľ ide o krajským súdom poukazovanú skutočnosť, že aktuálna úprava styku otca s maloletým dieťaťom nereflektuje na zmenu okolností, akou bol nástup maloletého dieťaťa do školského zariadenia, keďže doposiaľ je podľa rozsudku Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 28P/110/2020 zo dňa 11.10.2021

miestom odovzdania a preberania maloletého dieťaťa pri realizácii styku s otcom predškolské zariadenie, ktoré už toho času maloleté dieťa nenavštevuje, tak súd poznamenal, že uvedené matka v návrhu, ani v priebehu konania neuviedla ako dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom ani z vyjadrení otca, ako ani zo správy kolízneho opatrovníka nevyplýva, že rodičia majú nejaký rozpor v otázke, čo je miestom preberania a odovzdávania dieťa. Preto súd v samotnej tejto skutočnosti nevhliadol neodkladnú potrebu, ktorá by zakladala dôvod na nariaďovanie neodkladného opatrenia.

13. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

14. Uznesenie napadla riadnym a včasným odvolaním matka namietajúc, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP), že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. g) CSP), že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) a že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 CMP). Uviedla, že hlavným dôvodom, pre ktorý podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bolo to, že dieťa bolo prijaté do prvého ročníka štátnej základnej školy v C. (Základná škola E., J. XX, C.), ktorá sa nachádza v bezprostrednej blízkosti bydliska dieťaťa a dieťa sa od 04.09.2023 stalo jej žiakom. Mala za to, že v tomto prípade je potrebné zohľadniť individuálne okolnosti, a to predovšetkým to, že otec nežije v C. (miesto trvalého pobytu matky a maloletého dieťaťa), ale dlhodobo v Rakúsku (I.), pričom sám uznáva svoju jazykovú bariéru (nevie po slovensky), ktorá mu objektívne znemožňuje učiť sa s maloletým dieťaťom (napr. pripravovať úlohy v slovenskom jazyku). Opakované tvrdenia otca o tom, že by sa pripravoval s maloletým dieťaťom do školy prostredníctvom tretej osoby (zrejme platenej učiteľky, ktorá by ovládala slovenský jazyk) považovala matka za účelové (otec doposiaľ žiadnu takúto osobu nezabezpečil, hoci dieťa nastúpilo do školy už v septembri 2024) a iluzórne (nie je vôbec jasné, v akých intervaloch, akým spôsobom a v akej kvalite by sa daná osoba pripravovala s maloletým dieťaťom). Navyše, otcom prezentovaný (mimoriadne zjednodušený) návrh riešenia vzniknutej situácie protirečí jeho konaniu (na jednej strane otec deklaruje, že má dostatok peňažných prostriedkov na platenie cudzej učiteľky, na druhej strane dlhodobo odmieta zvýšiť výživné pre maloleté dieťa, ktoré sa nemenilo od roku 2017, t.j. viac ako 6 rokov). Hoci matka v návrhu poukazovala aj na aplikovateľnú rozhodovaciu prax v obdobnom prípade, keď všeobecný súd nariadil neodkladné opatrenie vo vzťahu k úprave styku maloletého dieťaťa s rodičmi práve z dôvodu nástupu dieťaťa do školského zariadenia (uznesenie Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 05.10.2020 sp. zn. 1P/60/2020) a podporne poukazovala aj na závery Najvyššieho súdu SR v uznesení zo dňa 15.3.2022 sp. zn. 7 Cdo 3/2022: „Maloletého navyše čaká ďalšia výrazná zmena, akou je nástup do základnej školy, pri ktorom nástupe do prvého ročníka základnej školy je všeobecne podporný práve pocit zázemia, istoty, bezpečia, citovej odozvy.“ (ods. 22.3), k ani jednému z vyššie prezentovaných súdnych rozhodnutí sa súd prvej inštancie nevyjadril. Aj z týchto dôvodov považuje matka rozhodnutie súdu za nepresvedčivé a nepreskúmateľné.

Na doplnenie súvisiacej judikatúry, ktorá podľa súdu prvej inštancie zrejme neexistuje, matka dôrazne apeluje na rešpektovanú zásadu iura novit curia (súd pozná právo) a súčasne (analogicky) poukazuje na verejne dostupné rozhodnutia odvolacích súdov, z ktorých jednoznačne vyplýva, že povinná školská dochádzka je podstatnou zmenou pomerov: Rozsudok Krajského súdu Košice zo dňa 31.03.2017 sp. zn. 8CoP/312/2016 (o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej; odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutom výroku o úprave styku otca s maloletou tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý posledný víkend v mesiaci od soboty od 10:00 hod. do nedele do 10:00 hod.): „Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o úprave styku, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom ust. § 66 CMP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že od rozhodnutia súdu prvej inštancie nastala taká významná zmena pomerov na strane maloletej, v dôsledku ktorej rozsah súdom určenej úpravy styku nie je vzhľadom začiatok povinnej školskej dochádzky maloletej v jej záujme. Odvolací súd náležite vyhodnotil zistený skutočný stav veci a určil rozsah úpravy styku tak, aby zodpovedal najlepšiemu záujmu maloletej. Konštatuje, že vzhľadom na pomery oboch rodičov a na povinnú školskú dochádzku maloletej, je v jej záujme, aby sa s otcom stretávala aspoň každý posledný víkend od soboty od 10:00 hod. do nedele do 10:00 hod. Odvolací súd je toho názoru, že takto určený rozsah úpravy styku zodpovedá právam maloletej upraveným a garantovaným v Dohovore o právach dieťaťa ako aj jej školským povinnostiam a rovnako tak zabezpečuje realizáciu rodičovských práv otca.“ (ods. 13). Rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo zrušené ani zmenené v dovolacom konaní

(uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.11.2017 sp. zn. 5Cdo/87/2017 o odmietnutí dovolania). Vo vyššie identifikovanom konaní (sp. zn. 8CoP/312/2016) Krajský súd v Košiciach považoval za dostatočný rozsah styku otca s maloletým v celkovej výške 24 hod. za mesiac. V tomto prípade matka navrhovala viac ako štvornásobný rozsah styku otca (97 hod./mesiac, resp. 48,5/14 dní). Poukázala na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 01.10.2013 sp. zn. 11CoP/337/2013 (o návrhu matky na zvýšenie výživného, o návrhu otca na zníženie výživného na maloletého): „Je nesporné, že vekom sa potreby dieťaťa zvyšujú, a to či už ide o bežné potreby, ako je strava, oblečenie, zvyšujú sa náklady aj na záujmovú činnosť, t.j. činnosť, ktorá prispieva k celkovému rozvoju osobnosti dieťaťa. Výraznou zmenou je nástup do základnej školy, keď vyučovací proces všeobecne je spojený s nákupom školských pomôcok, platenia poplatkov, platenia akcií poriadaných školou, financovania výletov a pod.“

Pokiaľ ide o riadne školské povinnosti maloletého dieťaťa a jeho výučbu, ktorá sa deje v slovenskom jazyku, v tomto kontexte podľa názoru matky nemožno zľahčovať jazykovú bariéru otca, tak ako to bagatelizoval prvoinštančný súd. Súd namiesto náležitého skúmania, ako by sa otec reálne podieľal na školskej príprave maloletého dieťaťa, prekvapivo bagatelizoval význam vzdelávacieho procesu, a teda z pohľadu matky nepresvedčivo a iracionálne preferoval styk otca, ktorého šikanózný návrh vo veci samej flagrantne narušil vzťahy v rodine, keďže samotný otec prekvapivo inicioval (iba necelých 9 mesiacov po schválení druhej rodičovskej dohody) konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, v ktorom sa účelovo domáha zverenia maloletého dieťaťa do svojej osobnej starostlivosti a súčasne navrhuje výrazné skrátenie styku matky s maloletým dieťaťom a aj napriek opakovanej a úprimnej snahe matky o uzavretie mimosúdnej dohody navrhovateľ trvá na podanom návrhu, pričom konanie vo veci samej prebieha už takmer 15 mesiacov.

Ďalej uviedla, že bola fakticky nútená podať tento návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa v záujme maloletého dieťaťa snažila právne bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania, a teda doterajší styk maloletého dieťaťa s otcom v nadväznosti na školské povinnosti dieťaťa a s tým spojené aktivity, ktoré paradoxne súd nepovažoval za prioritné.

K pomerne stručnej správe základnej školy zo dňa 05.12.2023 poznamenala, že ju považuje za veľmi stručnú, spísanú pomerne formálne a diplomaticky, ktorá však neodzrkadľuje každodennú realitu. Čo sa týka školy, postoj otca je dlhodobý pasívny. Otec sa nikdy ani s jednou učiteľkou nerozprával, čo vie pred súdom v prípade potreby dosvedčiť aj pani vychovávateľka, ak to považuje súd za potrebné. Otec nikdy neprejavil žiadnu snahu o komunikáciu, pričom vždy pri vyzdvihnutí maloletého A. vraj stojí 2 metre od učiteľiek. O tom, že otec má jazykovú bariéru svedčí aj screenshot jeho sms správy z 28.12.2023, v ktorej bolo uvedené, že: „Každopádne, ja sa spolieham na človeka, ktorý pôjde so mnou a bude mi prekladať“. Prakticky je teda učenie otca so synom nereálne. Navyše, správa zo dňa 05.12.2023 nereflektovala na incident zo dňa 18.12.2023, kedy otec bezdôvodne nepriniesol maloleté dieťa do školy, o čom matka bezodkladne upovedomila okrem školy aj konajúci súd, kolíznu opatrovníčku a právneho zástupcu v e-mailovej správe zo dňa 18.12.2023. V nadväznosti na uvedené navrhla odvolaciemu súdu, aby opätovne vyžiadala aktualizovanú správu zo základnej školy, prípadne aby doplnil dokazovanie výsluchom vychovávateľiek.

Namietala, že správa z ÚPSVaR-u zo dňa 28.11.2023 bola vyhotovená z krátkej 40-minútovej návštevy u nej, ktorých sa uskutočnilo od narodenia maloletého A. už niekoľko (vždy s pozitívnym výsledkom, pokiaľ ide o starostlivosť matky a domáce prostredie). Bola toho názoru, že je mimoriadne záťažujúce, že obdobné šetrenie pomerov u otca doposiaľ nikto nerealizoval, čím je porušený princíp rovnosti účastníkov konania a súčasne nemožno zistiť skutočný stav veci (čl. 6 CMP). Žiadala, aby konajúci súd dožiadal ÚPSVaR, prípadne iný kompetentný orgán v Rakúsku, aby vykonal šetrenie pomerov na strane otca.

Poznamenala, že aktuálne je maloletý A. chorý, avšak namiesto upokojenia situácie a venovania sa jeho zdravotnému stavu, musí na jednej strane vysvetľovať otcovi, prečo maloletý A. z objektívnych (zdravotných) dôvodov nebude môcť k nemu prísť a na druhej strane maloletému A., prečo sa otec opäť hnevá. Pri týchto situáciách, ktorých bolo žiaľ počas minulého roka pomerne dosť, má z toho maloletý A. veľký stres a už vôbec to neprispieva liečebnému procesu a jeho psychickej pohode. Okrem toho, každý jeden lekár alebo zdravotná sestra ju poučuje, aby choré dieťa ostalo doma (t.j. v mieste bydliska) a nikam necestovalo. Dodala, že správanie otca je mimoriadne znepokojujúce, pričom sa rázne ohradila voči jeho tvrdeniam a urážkam, že sa údajne nevie starať o choré dieťa, v čom má na rozdiel od neho už takmer 7-ročnú prax. Tvrdila, že sa jej maloletý A. viackrát priznal, že sa otca bojí, pretože ak neurobí čo mu prikáže, tak dostane od neho „na zadok“. Ďalej tvrdila, že sa jej otec pravidelne (mimo pojednávania a „kamier“) vyhráza, uráža ju, ponižuje ju ústne (telefonicky), ale aj písomne cez sms-správy (komunikáciu od roku 2017 doloží v prípade potreby), pričom nedávno dokonca autom nebezpečne blokoval jej manžela na diaľnici, na ktorého pred tým čakal niekoľko minút pred

domom. Matka má vážnu obavu, že psychický stav otca sa zhoršil a zrejme opäť navštevuje psychiatra (prípadne iného odborníka), ktorého navštevoval ešte kým sa s ňou stýkal pred narodením maloletého A., kedy sa jej priznal, že mu bola diagnostikovaná mániodepresia a užíva lieky. Vzhľadom na uvedené skutočnosti avizovala súdu, že spoločné terapeutické osobné stretnutia rodičov bez právnej (polícajnej, či inej ochrany) v tomto štádiu neprichádzajú zrejme do úvahy, keďže reakcie otca sú čím ďalej tým viac nepredvídateľné a eskalovali aj v prítomnosti cudzích osôb (napr. v nemocnici alebo aj pri privolaní policajnej hliadky). Podotkla, že agresívne a násilné správanie otca si začala všímať už v tehotenstve, avšak tieto skutočnosti nikde „oficiálne“ neoznámila.

Právna neistota matky, maloletého dieťaťa a potreba úpravy zmeny styku sa signifikantne zvýšila v priebehu konania samotným mimoriadne znepokojujúcim správaním sa otca, ktorý neinformoval matku o tom, že maloleté dieťa strávi dovolenku v zahraničí bez prítomnosti otca (v Chorvátsku s rodičmi otca), opakovane avizoval matke, že s maloletým dieťaťom sa odmieta učiť, ale zabezpečí na to tretiu (pravdepodobne platenú) osobu a na pojednávaní dňa 14.09.2023 predložil úradné záznamy zo dňa 10.05.2023 a 19.06.2023, v zmysle ktorých sa malo v domácnosti matky opakovane diať násilie. Tvrdenia otca v oboch úradných záznamoch matka dôrazne poprela a považovala ich za klamlivé a účelové.

Výčitku súdu, pokiaľ ide o jej jednostranné rozhodnutie vo vzťahu k výberu základnej školy pre maloleté dieťa považovala za nekorektnú, pretože z predmetu konania vo veci samej je zrejmé, že rodičia sa nevedeli konsenzuálne dohodnúť na výbere školy. Súd celkom zjavne nezohľadnil, že si primárne plnila svoju zákonnú povinnosť a sekundárne sa chcela vyhnúť spáchaniu protiprávneho konania (priestupok, trestný čin), čo jej nemôže byť na ťarchu, keďže konala plne v súlade s právnymi predpismi (§ 20 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z., § 5 ods. 11 a § 37 ods. 1 zákona č. 596/2003 Z. z. a § 211 zákona č. 300/2005 Z. z.). Dodala, že nemohla vyčkávať na právoplatné skončenie konania vo veci samej, keďže takúto situáciu nepredpokladá ani zákon. Neskončenie súdneho konania by teda nemohlo byť tzv. liberačným dôvodom pre exkulpáciu protiprávneho konania z jej strany. Poukázala na ust. § 2 ods. 1, § 6, § 329 ods. 1, 3 CMP. Bola toho názoru, že ak súd prvej inštancie napriek jej námietkam ignoroval príslušné zákonné ustanovenia a predložené rozhodnutia, s ktorými sa vôbec nevysporiadal, jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné a nezákonné. Poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.01.2021, sp. zn. II. ÚS 120/2020.

15. K odvolaniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník tak, že navrhol odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť.

16. K odvolaniu matky sa vyjadril otec, ktorý uviedol, že matka mu svojím návrhom chce skrátiť čas počas víkendov, skrátila možnosť stretávania sa s maloletým dieťaťom počas pracovného týždňa, pričom uvedené má byť z dôvodu, že matka je jediná, ktorá je oprávnená sa s maloletým dieťaťom pripravovať do školy. Jemu toto právo odopiera. Zdôraznil, že je schopný sa s maloletým dieťaťom pripravovať do školy minimálne rovnako dobre ako matka a nevidí dôvod, prečo by ho začiatok školskej dochádzky dieťaťa mal obmedzovať v rodičovských právach tak, že maloleté dieťa nemôže uňho počas týždňa prespať. Rovnako nevidel dôvod na to, aby sa matka sama pripravovala s maloletým dieťaťom do školy, keď uvedené je súčasťou jeho rodičovských práv a dokonca aj povinností. Návrh matky považoval za neopodstatnený. Poukázal na to, že maloleté dieťa od svojho narodenia komunikuje s ním a jeho rodinou v nemčine a už takmer siedmy rok vyrastá v dvojazyčných domácnostiach. Uvedené nie je prekážkou pre otca, ani pre dieťa, aby sa otec s maloletým dieťaťom vedel dostatočne pripraviť do školy a robiť si s ním domáce úlohy, prípadne zvládnuť inú prípravu do školy. Matkou navrhovaná úprava je v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa, nakoľko dieťa takto vyrastá a učí sa súbežne ďalší jazyk, čo nemôže byť vnímané ako prekážka na strane otca, ale skôr v prospech budúceho vývoja maloletého dieťaťa, ktorý sa tak už cudzí jazyk učiť nemusí, resp. môže sa učiť iba ďalší cudzí jazyk a vnímať slovenčinu a nemčinu ako svoj materinský jazyk. Maloleté dieťa bez problémov hovorí po nemecky a matka by jeho znalosti hovoriť plynulo dvomi jazykmi mala skôr podporovať, ako obmedzovať. Uviedol, že od septembra prebieha vyučovací proces a s maloletým dieťaťom sa bez akýchkoľvek problémov vedel pripraviť do školy, pokiaľ mal túto možnosť, maloleté dieťa má primerané výsledky a z vyjadrenia školy nevyplýva, že by maloleté dieťa nebolo do školy pripravené po tom, čo sa realizoval jeho styk s otcom, alebo by dostávalo horšie hodnotenia, prípadne nejaké veci nevedelo. Trval na tom, že má právo byť súčasťou školských povinností a aktivít maloletého dieťaťa. Dodal, že ako cudzí štátny príslušník, nemôže byť diskriminovaný v jeho rodičovských právach iba pre to, že neovláda slovenský jazyk, pričom takáto úprava nemá oporu v Zákone o rodine, ani v inej právnej úprave. Poukázal na to, že aj keď spolu rodičia nežijú, majú rodičovské práva a povinnosti a pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého

dieťaťa. Súčasťou rodičovských práv a povinností v zmysle ust. § 28 Zákona o rodine je sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj dieťaťa, k čomu bezpochyby patrí vzdelávanie sa s maloletým dieťaťom a príprava do školy. Zo žiadneho právneho predpisu, ani zo žiadnej judikatúry nevyplýva, že nástup dieťaťa na školskú dochádzku odôvodňuje obmedzenie rodičovských práv v takej miere, že by rodič, ktorý nemá zverené dieťa do starostlivosti mal stratiť právo robiť s maloletým dieťaťom domáce úlohy, chystať sa s ním do školy, prípadne, že by počas pracovných dní, ktoré sú aj dni, v ktorých má dieťa chodiť do školy, nemohlo prespávať u rodiča, ktorému nebolo zverené do starostlivosti. Jednalo by sa o precedens nepredstaviteľných rozmerov a následkov. Bol toho názoru, že časti odôvodnení, ktoré predložila matka sú vytrhnuté z kontextu a nemajú ani oporu v judikatúre súdov vyššej inštancie, jedná sa o časti odôvodnení z rozsudkov okresných súdov, ktoré nemôžu byť bez ďalšieho vnímané ako judikatúra. Poukázal na rozhodnutie ESLP vo veci Kutzner proti Nemecku z 26.02.2002, sťažnosť č. 46544/99, bod 58; rozhodnutie Elsholz proti Nemecku z 13.07.2000, sťažnosť č. 25735/94, bod 43, rozhodnutie ESLP vo veci Gnahoré proti Francúzsku z 19.09.2000, sťažnosť č. 40031/98, bod 59; rozhodnutie vo veci Amanalachioai proti Rumunsku z 26.05.2009, sťažnosť č. 4023/04, bod 81, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/87/2017 zo dňa 29.11.2017, nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. U'S 554/04, nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. U'S 363/03 zo dňa 20.01.2005, v zmysle ktorého školská dochádzka nemôže byť sama o sebe dôvodom pre výrazné obmedzenie styku otca s maloletým dieťaťom, ktoré je v starostlivosti matky. Dodal, že k nariadeniu neodkladného opatrenia podľa ust. § 367 CMP môže prísť len vtedy, ak sa preukáže, že starostlivosť o maloleté dieťa poskytovaná osobou, ktorá ho má pri sebe, nie je dostačujúca alebo styk s touto osobou má zlý vplyv na duševný, či fyzický vývoj maloletého dieťaťa, pričom matka tieto dôkazy nepredložila a ani ich netvrdí vo svojom návrhu. Uviedol, že má podozrenie, že v domácnosti matky dochádza k násiliu zo strany matkinho manžela voči matke a vznikajú tam konfliktné situácie z dôvodu požívania alkoholu manželom matky. Matka mala na základe týchto konfliktov pár krát opustiť domácnosť a dokonca maloletému dieťaťu tvrdiť, že tam nemôže ostať bývať a bude bývať s otcom. Tvrdil, že mu nikdy mu nebola diagnostikovaná mániodepresia a nikdy na ňu neužíval ani lieky, o čom priložil potvrdenie. Navrhol, aby odvolací súd odvolanie matky zamietol a potvrdil odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie.

17. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 písm. b) CMP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom- matkou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP a § 62 CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné, uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP).

18. Predmetom konania je návrh matky na dočasnú úpravu styku otca s maloletým dieťaťom, počnúc od 04.09.2023 do skončenia povinnej školskej dochádzky maloletým dieťaťom. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

19. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

20. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

21. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

22. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

23. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

24. Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

25. Podľa § 329 ods. 3 CSP, ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, prekážku rozhodnutej veci.

26. Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

27. Podľa článku 24 ods. 2 a 3 Charty základných práv Európskej únie, pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

28. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel neodkladného opatrenia, ktorým je predbežná, rýchla i keď len dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd nariadiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie skutkových okolností, z ktorých plynie záver, že je život, zdravie a priaznivý vývoj maloletého dieťaťa vážne ohrozený alebo narušený, ak to vyžaduje verejný záujem, alebo ak je naliehavá potreba bezodkladne upraviť pomery. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť iba na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechané na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nenariadením neodkladného opatrenia.

29. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti sa nevyhnutnosť nariadiť neodkladné opatrenie posudzuje vždy z hľadiska záujmu maloletého dieťaťa, ktorý je prioritný, nadradený akémukoľvek inému záujmu, ktorá skutočnosť vyplýva aj z čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Len v prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je na mieste rozhodnúť neodkladným opatrením. Potreba zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa vyplýva z ustanovení Zákona o rodine. Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom mimoriadny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý môže mať prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa.

30. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových

okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo 3/2010).

31. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie za účelom zistenia skutočného stavu veci (pre potreby rozhodnutia o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia), výsledky dokazovania jednotlivito i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozhodnutia. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty matky nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľke. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa žiada dodať nasledovné.

32. K námietke matky týkajúcej sa nedostatkov odôvodnenia odvolaním napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie odvolací súd udáva, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je i právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový (skutočný) stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojoľné, neutržateľné ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať aj v ústavnom a zákonom procesnoprávnom rámci, ktorý predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne T. c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

33. S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa matkou v odvolaní namietaných skutočností je vyčerpávajúco, správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá všetkým požiadavkám kladených na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP. Súdom prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská účastníkov k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré v prejednávanej veci aplikoval a z ktorých vyvodil svoj právny záver. Prijatý právny záver o zamietnutí návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia primerane vysvetlil, pričom dal i odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky účastníkov konania a zároveň sa vyčerpávajúco vysporiadal so všetkými rozhodujúci skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že matka sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňuje ešte neznamena, že záver v ňom obsiahnutý nie je správny. Súdom prvej

inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré nevyhovel návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia. Napadnuté uznesenie tak nie je postihnuté vadou nepreskúmateľnosti z dôvodu nedostatočného odôvodnenia.

34. Vo vzťahu k odvolacej argumentácii matky, v ktorej poukazuje na rozhodnutia odvolacích súdov, z ktorých vyplýva, že povinná školská dochádzka je podstatnou zmenou pomerov a jej námietok o nevysporiadaní sa nimi súdom prvej inštancie v rozhodnutí odvolací súd poukazuje na to, že rozhodovanie súdu o návrhu rodiča na nariadenie neodkladného opatrenia vo veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa je vždy výsledkom posúdenia konkrétnych skutkových okolností každej prejednávanej veci, vďaka čomu potom môže súd prijať celkom jedinečné a konkrétne závery „šité na mieru“ pre ten ktorý prípad a dosiahnuť tak v súdnom konaní vo veciach starostlivosti o maloletých sledovaný cieľ, t. j. najlepší záujem maloletého dieťaťa a zachovanie práva rodičov na ich vzťah k maloletému dieťaťu. Preto ani nemôže existovať ustálená rozhodovacia prax súdov ohľadne spôsobu rozhodovania o návrhoch rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia v tej ktorej veci a na tejto skutočnosti nemôže nič zmeniť ani prípadná existujúca rozhodovacia činnosť súdov v obdobných prípadoch, pretože každé jedno rozhodnutie je individuálne pre daný prípad a nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady i keby formálne vykazovali tie isté okolnosti. Preto odvolací súd vyhodnotil túto odvoláciu argumentáciu matky za neopodstatnenú.

35. Ako už bolo uvedené vyššie, nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd nariadiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Odvolací súd, zhodne so súdom prvej inštancie, napriek odvolacím námietkam matky, aktuálne nezistil potrebu zmeny už existujúcej úpravy styku otca s maloletým dieťaťom stanovenej rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č. k. 28P/110/2020-334 zo dňa 11.10.2021, nariadením neodkladného opatrenia. Na uvedenom závere nemení nič ani tá skutočnosť, že maloleté dieťa nastúpilo v septembri 2023 do prvého ročníka Základnej školy E., J. XX, C., keďže z predloženej správy školy zo dňa 05.12.2023 (o ktorej pravdivosti nemal dôvod odvolací súd pochybovať) vyplýva, že dieťa má primeraný školský prospech, bez problémov sa adaptovalo na školské prostredie, bez väčších komplikácií má osvojené základy čítania, písania a počítania a počas dní, keď je zverené do starostlivosti otca prejavuje dieťa radosť a nadšenie. Inak povedané, aj v prípade, ak je dieťa v starostlivosti otca počas týždňa, keď navštevuje školské zariadenie, neboli súdu avizované žiadne nedostatky v príprave maloletého dieťaťa do školy. Nemožno sa preto stotožniť s matkou namietanou nedôslednou prípravou dieťaťa do školy, v období realizácie styku dieťaťa so svojím otcom, ktorý aj napriek tomu, že neovláda slovenský jazyk, sa s maloletým dieťaťom pripravuje do školy (keďže dieťa mu úlohy prekladá, vzhľadom k tomu, že vyrastá v dvojazyčnom prostredí, a teda komunikuje nielen v slovenskom, ale aj nemeckom jazyku) a v prípade potreby vie otec zabezpečiť učiteľku v I., ktorá je Slovenska a ktorá by dieťaťu vedela pomôcť. Ani z pohovoru vykonaného s maloletým dieťaťom prostredníctvom kolízneho opatrovníka (správa zo dňa 28.11.2023) nevyplýva, že by dieťa malo nejaké problémy v škole a nezvládalo by vyučovací proces. Matka ani v podanom odvolaní nepreukázala a neosvedčila akékoľvek nedostatky maloletého dieťaťa v príprave na vyučovací proces, počas realizácie jeho styku s otcom, a to aj napriek jazykovej bariére otca. Odvolací súd nevidí potrebu rýchlej úpravy pomerov tak, ako žiadala matka v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, keď má za to, že tu nie je a v čase rozhodovania súdu prvého stupňa ani nebola hrozba ujmy na právach maloletého dieťaťa, ktorú by bolo dôvodné odstrániť formou nariadenia požadovaného neodkladného opatrenia, teda nie je v jeho najlepšom záujme. Žiada sa tiež zdôrazniť, že pri nariadení neodkladného opatrenia súd nemusí a pre krátkosť času ani nemôže vykonávať dokazovanie v rovnakej forme a rozsahu ako pri rozhodovaní vo veci samej, a preto súd rozhoduje na základe zistených skutočností, ktoré aktuálne neosvedčujú nevyhnutnosť zmeny úpravy styku otca s maloletým dieťaťom, tak ako to v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia žiadala matka.

36. Na Mestskom súde Bratislava II sa vedie konanie pod sp. zn. 11P/117/2022 o zmene úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, ktoré konanie začalo na návrh otca, ktoré je spojené s konaním vedeným pod sp. zn. 11P/77/2023 o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa, s vytýčeným termínom pojednávania na deň 09.04.2024 (a nariadeným výsluchom maloletého dieťaťa na deň 04.04.2024), v ktorom konaní súd vykoná náležité a dôsledné dokazovanie.

37. Inštitútom neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti sa pritom má zamedziť vzniku nejakej ujmy na dôležitých záujmoch maloletých detí, jeho účelom rozhodne nie je riešenie osobných sporov medzi rodičmi dieťaťa, ktoré súvisia s rozpadom ich partnerského vzťahu. V rodičovských vzťahoch platí viac než inde požiadavka vzájomnej tolerancie, nekonfliktnosti a úcty k právam druhého rodiča a k právam dieťaťa, čo by mali mať na zreteli predovšetkým rodičia maloletého dieťaťa. Záujem maloletého dieťaťa, ktorý by mali obaja rodičia sledovať, by naplnilo akékoľvek usporiadane roztrieštených vzťahov v rodine uvedomujúc si, že sú to práve rodičia, ktorí nesú zodpovednosť za výchovu a vývoj maloletého dieťaťa. Akýkoľvek súd nie je schopný takéto usporiadanie vzťahov zabezpečiť a je vhodné pripomenúť, že sú to rodičia (nie súdy, či znalci), ktorí nesú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa (uvedené tiež vyplýva aj zo záverov uznesenia Ústavného súdu Českej republiky vo veci IV. ÚS 60/04).

38. Žiada sa zdôrazniť, že dieťa by v žiadnom prípade nemalo byť nástrojom na riešenie doposiaľ nevysporiadaného vzťahu medzi jeho rodičmi, ktorých problematické vzťahy negatívne vplyvajú na maloleté dieťa a na jeho intrapsychické prežívanie. V záujme dieťaťa je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho vývoj a výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva.

39. V súvislosti s napätými vzťahmi rodičov maloletého dieťaťa je potrebné apelovať na nich oboch, aby uprednostnili záujem dieťaťa pred vlastnými záujmami, snažili sa o čo najrýchlejšie a pokojné doriešenie ich vzájomného vzťahu a súčasne aj v záujme maloletého dieťaťa rešpektovali vzájomné práva ako rodičov, ktorí sú si vo výkone rodičovských práv a povinnosti rovnocenní. Obom rodičom musí byť zrejmé, že maloleté dieťa potrebuje pre svoj ďalší zdravý vývin predovšetkým kooperatívny vzťah medzi svojimi rodičmi podporujúci vytvorenie čo najpriaznivejších podmienok pre spoločné dieťa a minimalizujúci negatívny dopad prebiehajúcich konaní na psychiku dieťaťa. V záujme maloletého dieťaťa aby malo vytvorený blízky emocionálny vzťah k obom svojim rodičom, pričom tí by nemali brániť vytvoreniu a rozvíjaniu tohto vzťahu. Je nežiaduce, aby maloleté dieťa bolo vystavované konfliktu lojality k rodičom a ovplyvňované negatívnymi vzťahmi medzi nimi. V záujme zdravého vývinu maloletého dieťaťa je potrebné, aby sa obaja rodičia snažili o budovanie a podporovanie nielen ich vlastného vzťahu s maloletým dieťaťom, ale aj vzťahu druhého rodiča s maloletým dieťaťom.

40. Na základe uvedeného, keďže neboli splnené predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, majú na zreteli najlepší záujem maloletého dieťaťa ako prvoradé hadisko pri jeho rozhodovaní, odvolací súd napadnuté zamietajúce uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil, keď odvolacie argumenty matky vyhodnotil ako neopodstatnené.

41. Ďalšie argumenty matky odvolací súd považoval pre rozhodnutie v predmetnej veci za nepodstatné, nespôsobilé ovplyvniť posúdenie veci, keď i podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/2004, III.ÚS 209/2004, II.ÚS 200/2009).

42. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol za použitia ustanovenia § 396 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

43. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 CMP, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).